

vaze zločinu podle § 99 tr. zák. po stránce subjektivní vyžaduje, by pachatel použil pohrůžky v úmyslu uvésti ohroženého ve strach a nepokoj. Nálezací soud sice zjistil, že obžalovaný pronesl proti Antonínu K-ovi pohrůžky ublížením na těle, že pohrůžky ty byly objektivně způsobilé, by vzbudily v něm důvodné obavy, avšak v důvodech rozsudkových není zjištění, že obžalovaný použil pohrůžek v úmyslu, by Antonína K-a uvedl ve strach a nepokoj, to jest, by vyvolal u něho nebezpečným vyhrožováním vyšší stupeň tísnivého pocitu z nastávajícího zvláště vážného zla (srov. víd. sb. čís. 260 a 790). Tvrdí-li stěžovatel ve zmáteční stížnosti, že v jeho počínání tento zločinný úmysl obsažen není, vytýká tím zřejmě, třebaže ne výslovně, nedostatek tohoto zjištění. Ježto pak tento subjektivní předpoklad je nezbytný ke skutkové povaze zločinu podle § 99 tr. zák., bylo důvodné zmáteční stížnosti vyhověno a uznáno právem, jak se stalo, již v neveřejném zasedání, neboť jsou splněny podmínky § 5 zákona čís. 3/1878 ř. zák.

Čís. 4202.

Formální oprávnění k výkonu, který jest provésti jen na žádost strany, závisí na tom, že tu byla v době provádění výkonu tato žádost neb aspoň svolení k němu.

Ohledač dobytka a masa jest veřejným úředníkem ve smyslu § 68 tr. zák.; není však formálně oprávněn (§ 81 tr. zák.) provésti ohledání dobytčete (stáje), projevila-li strana způsobem pro něho zjevným vůli, že si již dobytčího pasu nepřeje (prohlásivši, že dobytče prodati již nechce).

(Rozh. ze dne 11. června 1931, Zm II 193/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 9. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

S hlediska důvodu zmátečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. napadá zmáteční stížnost rozsudkový závěr, že jest Jana V-a, ohledače dobytka, považovati za úřední osobu ve smyslu druhého odstavce § 68 tr. zák. Kladné řešení této otázky opírá rozsudek v důvodech jednak o zprávu okresního úřadu, jednak o svědeckou výpověď Adolfa K-a, který byl v době, kdy se V. stal ohledačem dobytka a masa, obecním zapisovatelem v K. Rozsudek má v tom i onom průvodním prostředku plnou oporu, neboť okresní úřad sdělil, že Jan V. byl v roce 1913 obcí K. ustanoven ohledačem dobytka a masa a že ustanovení to bylo okresním hejtmánstvím schváleno, svědek K. pak potvrdil, že V. byl za ohledače dobytka

a masa zvolen již ve schůzi obecního výboru ze dne 8. listopadu 1911 (§ 8 odst. 2 zák. o nakažl. nemocech zvířecích ze 6. srpna 1909, čís. 177 ř. zák.). Zmateční stížnost těží sice z onoho údaje svědkova, podle něhož byl V. ve schůzi obecního výboru ohledačem dobytka a masa zvolen, nikoli tedy jmenován obecním starostou, jak nařizuje § 2 výnosu slezské zemské vlády ze dne 9. července 1857, čís. 7140, než citov. zákon čís. 177/1909 požaduje, by ohledač byl obcí zřízen a politickým úřadem potvrzen, což se podle sdělení okresního úřadu stalo. Je proto nazíratí na V-a jako na osobu úřední, ano je tu směrodatné výhradně sdělení okresního úřadu, podle něhož byl V. za ohledače dobytka a masa obcí K. zřízen. Tvrzení zmateční stížnosti, že rozsudek (soud) předpisů řečeného výnosu v několikerém směru nedbal, neodpovídá skutečnému stavu věci, neboť v rozsudkových důvodech, podle nichž se naň obžalovaný odvolával již za řízení v první stolici, je výnos ten podroben rozboru zejména, pokud jde o tvrzení obžalovaného, že se úřední potvrzení ohledače dobytka musí státi dekretem. Rozsudek zjišťuje však správně, že výnos o tom výslovně nic neustanovuje, nýbrž praví se v něm jen povšechně, že ohledače dobytka ustanovuje obecní úřad, a starosta je povinen oznámiti to na okresním (dříve politickém) úřadě za účelem potvrzení. K tomu budiž připomenuto, že vyhověno bylo i předpisu § 4 výnosu, podle něhož jest ohledače dobytka a masa zavázati rukou dáním u obecního představenstva, neboť V. potvrdil při svém výslechu u hlavního přelíčení ze dne 22. ledna 1930 jako svědek mimo jiné, že na starostenském úřadě podal tehda ruku. Zmateční stížnost, dovolávajíc se předpisu téhož § 4 výnosu, dále zdůrazňuje, že V. nedostal ani výtisk tohoto výnosu, ani tištěné poučení, než to nemá vůbec význam pro řešení otázky, o niž jde.

Odůvodněna je však zmateční stížnost, pokud uplatňuje, jak zřejmo ze srovnání jejích vývodů podle čís. 9 a) a 5 § 281 tr. ř. — že nebylo již příčiny pro V-a, by provedl úřední výkon, an mu obžalovaný odporoval. Touto otázkou se soud první stolice neobíral. K posouzení právní stránky s tohoto hlediska jest uvésti toto: Vzhledem k doslovu § 81 tr. zák., jenž ohrožuje trestem násilný odpor proti služebnímu (úřednímu) výkonu osoby v § 68 tr. zák. označené, je s hlediska § 81 tr. zák. směrodatné jen formální oprávnění k výkonu, které propůjčuje úřednímu orgánu ochranu podle § 68 tr. zák. Při posouzení tohoto formálního oprávnění jest však v souzeném případě obzvláště přihlížeti k tomu, že tu nejde o úřední výkon, který jest úřednímu orgánu provésti bez ohledu na to, zda si kdo (súčastněný) přeje tento výkon čili nic, nýbrž o podmíněný úřední výkon, který jest provésti jen, žádá-li kdo o to. Formální oprávnění k úřednímu výkonu závisí v takovém případě na tom, by tu byla v době jeho provádění žádost neb aspoň svolení strany, by byl takový výkon proveden. V souzeném případě podle povahy věci úřední výkon, prohlídka telete, pokud se týče stáje za účelem vydání dobytčího pasu, měla se provésti jen za předpokladu, že bylo žádáno o dobytčí pas; prohlídka ta by nesměla býti provedena, kdyby žadatel původní žádost, by byla provedena, odvolal, t. j. pro ohledače dobytka způsobem

zjevným projevil vůli, že si již dobytčího pasu nepřeje, na příkl. tím, že prohlásí, že již kus dobytka prodati nechce. V takovém případě nebylo by již příčiny k provedení prohlídky, ana odpadla potřeba, by byl vydán dobytčí pas, jehož je podle § 8 zák. čís. 177/09 ř. zák. třeba jen v případech pod a—d uvedených. Kdyby tedy obžalovaný, jak se hájil a jak i zmateční stížnost tvrdí, byl prohlásil — a to způsobem pro úřední orgán zjevným — že nechce, by mu V. vkročil do stáje, že tele neprodá, nesměl již V. prohlídku stáje, pokud se týče dobytka provésti, a kdyby ji přece provedl, nebyla by tato prohlídka již úředním výkonem, tedy výkonem, k němuž byl V. formálně mocí svého úřadu oprávněn. Nešlo-li však o výkon úřední, nemůže býti řeči o zmaření takového úkonu, a nebylo by tudíž podkladu pro odsouzení obžalovaného podle § 81 tr. zák., i kdyby byl zmařen úkon neprávem předsevzatý. Zrušovacím soudu chybí k spolehlivému posouzení této otázky skutkový základ, totiž bezvadné zjištění, zda obžalovaný vůli, že tele nechce již prodati a že proto pasu již nepotřebuje, projevil takovým způsobem, že úřední osoba zvěděla o tomto rozhodnutí. Pro nedostatek tohoto skutkového zjištění nebylo lze onu právní otázku konkrétně řešiti a bylo, an se tento nedostatek týká skutkového podkladu pro celý zažalovaný děj, vyhověti zmateční stížnosti, pokud uplatňuje zmatek podle čís. 9 a) § 281, napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu prvé stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl. Při novém projednání věci bude podle zjištění ve smyslu shora uvedeném doplněných nejdříve rozhodnouti o tom, zda šlo o úřední výkon na straně ohledače dobytka, a zda bylo V-a v době zažalovaného činu považovati za úřední osobu, a pak uvažovati, zda a pokud lze jednání obžalovaného podřaditi podle nových zjištění pod ustanovení § 81 a 312 tr. zák., po případě pod jiná ustanovení tr. zák.

Čís. 4203.

Prostředkem k hanobení státu (§ 14 čís. 5 zák. na ochr. rep.) mohou býti i útoky proti jeho orgánům nebo úřadům, směřoval-li na venek poznatelný úmysl pachatelův k tomu, by hanobením takového orgánu neb úřadu byla hanobena republika sama, nikoliv však, směřoval-li úmysl pachatelův výhradně k tomu, by bylo útočeno jen na onen orgán (úřad).

(Rozh. ze dne 11. června 1931, Zm II 300/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 18. března 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a věc v rozsahu zrušení vrátil soudu prvé stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí. V otázce, o niž tu jde, uvedl v